

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din, za 1/2 leta 90 din, za 1/4 leta 45 din, mesečno 15 din; za inozemstvo: 210 din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici 23. — Rokopisov ne vračamo. — Račun pri pošti hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Tel. št. 25-52.

Izhaja vsak ponedeljek, sredo in petek

Liubliana, ponedeljek 10. maja 1937

Cena posamezni številki din 1'50

Pomagači tujega kapitala

Na svoji zadnji konferenci so naše gospodarske zbornice med drugim tudi zahtevale, da se odpravijo vsi privilegiji, ki so dani tujemu kapitalu. Največje privilegije pa uživa pri nas francoska družba borskih rudnikov, zlasti za zgraditev svoje tvornice za pridobivanje bakra na elektrolitičen način. Ti privilegiji so tako ogromni, kakor jih prav gotovo nikjer na svetu ne uživa nobena tuja družba. Proti zahtevi naših gospodarskih zbornic pa je nastopilo v svoji zadnji številki beograjsko »Narodno blagostanje«, ki imenuje zahtevo zbornic naravnost kot demagogijo, ker da je vendar dokazano, da je pridobivanje bakra na elektrolitičen način vseskozi deficitno. »Narodno blagostanje« zato zahtevo gospodarskih zbornic odločno odklanja in se ne obotavlja zaključiti svoja izvajanja z drzno trditvijo, da pomeni uredba o tvornici za elektrolizo bakra v trenutku, ko naši stanovi vstajajo proti privilegijem, klobofu, ki jo more prenesti samo prav debel obraz.

Pod častjo naših gospodarskih stanov in še bolj pod častjo naših zbornic bi bilo, če bi na takšne neokusnosti, kakor si jih dovoljuje »Narodno blagostanje«, reagirali s polemiko. Takšne neokusnosti se samo konstatirajo in s tem je dovolj udarjen tisti, ki jih izreka.

Pač pa smatramo za potrebno, da se v zvezi z vsem tem vprašanjem dotaknemo nekega drugega vprašanja, to je poklicanih in nepoklicanih pomagačev tujega velekapitala.

Recimo, da bi bili privilegiji, ki jih je dobila borska družba v resnici upravičeni. Zakaj pa to borska družba sama ne pove, zakaj se sama ne brani proti očitkom naših gospodarskih zbornic? Naše gospodarske zbornice so vendar ustanove, ki se jim pač ne more nikdar očitati kakšna demagogija ali pa celo enostransko nastopanje proti tujim podjetjem. Saj so mnoga velika tuja podjetja zastopana celo v predsedstvu zbornic, seveda pa ne uživajo ta podjetja nobenih privilegijev pred drugimi podjetji. Zakaj se torej borska družba ne brani sama? Vendar ne bodo gospodje okoli »Narodnega blagostanja« trdili, da se družba kakor je borska, ki je samo lani dosegla nad 110 milijonov čistega dobička, ne bi mogla braniti sama? Zakaj smatra »Narodno blagostanje« za potrebno, da nastopa v obrambo te družbe? Kje je njegova legitimacija, da nastopa kot zagovornik tuje družbe? Kaj mu daje pravico, da prevzema ta nevhvaležen posel?

Tudi mnogo domačih podjetij je, ki bi zelo potrebovala zaščite javnosti. Zakaj pa »Narodno blagostanje« za te ne nastopi enako odločno? Zakaj? In še enkrat: zakaj?

Pred dobrim letom se je vodila v jugoslovanski javnosti ostra debata med našimi čevljarji, trgovci s čevlji, domačimi tvornicami za obutev in domačimi usnjarnami na eni strani ter tujim velepodjetjem Bafo na drugi strani. Na eni strani je bil torej domači kapital in domača delovna sila, na drugi strani pa tuji velekapital. »Narodno blagostanje«, k imenu je temu beograjskemu gospodarskemu listu res čestitati, je odločno stopilo v borbo za tuje velepodjetje. Seveda zopet le in edino iz stvarnih razlogov!

In ko je bil veliki shod trgovcev v Beogradu, je zopet »Narodno blagostanje« smatralo za svojo dolžnost, da nastopi proti zahtevam domačih trgovcev! Še več! Drznilo se je proglasiti kongres nacionalnih trgovcev celo kot kongres s protidržavnimi tendencami!

Kadar koli je v naši javnosti debata zaradi tujih velepodjetij v

naši državi, vedno smatrajo neki listi za svojo dolžnost, da nastopijo v zaščito teh podjetij. Vsi argumenti, ki jih navajajo domačini, so jim brezpomembni, če ne celo smešni, in zanje velja le to, kar je v prilog tujemu velekapitalu. In nastopajo v korist tujega velekapitala celo takrat, kadar ta sploh nobene obrambe ne potrebuje! Kaj treba borski družbi, kadar ima

uredbo o svojih »povlasticah« v žepu, zagovora »Narodnega blagostanja«! In kljub temu prevzame ta veledični list to obrambo! Kljub temu prevzame dolžnosti pomagača tujega kapitala!

Zakaj to? Kje je ta velika privlačnost, da so nekateri raje pomagači tujega kapitala, ko pa zagovorniki domačih podjetij in domačih gospodarskih korporacij?

Ovire našega tuiskega prometa

Pred občnim zborom Zveze za tujski promet v Sloveniji

Za svoj občni zbor, ki bo jutri dopoldne, je izdala Zveza za tujski promet daljše poročilo o svojem delovanju. Naravno pa se je zveza v svojem poročilu dotaknila vseh zaprek, ki še danes ovirajo razvoj tuiskega prometa v Sloveniji. Ker bo tujski promet za Slovenijo kmalu edini še živi vir narodnega dohodka, je potrebno, da slovenska javnost zlasti podpira Zvezo pri odpravljanju teh zaprek. Zato bomo tudi iz letnega poročila Zveze opozorili predvsem na te zapreke.

Birokratizacija tuiske-prometne službe

Kakor v premenoge druge panoge gospodarskega življenja, tako je birokratizem segel tudi v tuiske-prometno službo. Z ustanovitvijo »Putnika« l. 1923. je nastala vsedržavna organizacija za tujski promet in vse zveze so postale le nekakšna zastopstva te centralne družbe. Lani pa je bila izdana uredba z zakonsko močjo o turizmu, po kateri bi se morali povsod ustanoviti krajevni turistični odbori. Te odbore so dosedaj še vse ankete odklonile, ker bi se z njimi samo ubila privatna iniciativa in pospeševala birokratizacija tuiskega prometa.

Seveda je nova uredba prinesla tudi nove takse, del njihovih dohodkov pa bi se nakazal tudi tuiske-prometnim zvezam.

Kakšen je bil tujski promet v Sloveniji

Vključ krajsi sezoni ni tujski promet nazadoval. Statistika navaja, da je obiskalo Slovenijo l. 1935 205.507 gostov, l. 1936 pa le 179 tisoč 387. Navidezno je torej tujski promet padel, v resnici pa se je dvignil. Za l. 1935 so namreč upoštevani 104 kraji, za l. 1936. pa le 73 priznanih tuiske-prometnih krajev. V bodoče se bo vodila statistika le za slednje kraje in bo torej statistika že v naprej nepopolna.

Tri četrtine vseh gostov so tvorili Jugoslovani. Med tujei so bili Avstrijci s 17.019 na I., Nemci z 9.926 na II. in Čehoslovaki z 9 tisoč 748 gosti na tretjem mestu. Italijanov je bilo 1977, Angležev 1 tisoč 968, nad 1000 gostov pa je bilo še iz Francije in Poljske.

Med letovišči je na 1. mestu Bled, na 2. Rogaška Slatina.

Kakšno gospodarsko korist smo imeli od tuiskega prometa, pa še ni mogoče preценiti, ker se ne ve, koliko so tujei pri nas tudi potrošili. Pravilno je, da se je Zveza v poročilu izognila običajnim optimističnim sodbam.

Devizne in valutne omejitve

so zlasti škodovala tuiskeemu prometu. Kljub mnogim sporazumom z raznimi državami vseh težkoč le ni bilo mogoče odpraviti. Poročilo Zveze podrobno navaja vse sporazume, ki so bili sklenjeni za odpravo deviznih težkoč. Zaradi devalvacije raznih tujih valut pa je postala posebno nujna uredba turističnega dinarja. Zaradi deviznih težkoč bi zlasti morali gledati na to, da povečamo obisk tujcev iz držav, ki nimajo deviznih omejitev.

Propaganda

Poročilo navaja, da je Zveza uspešno sodelovala z drugimi tuiske-prometnimi organizacijami v Sloveniji in da je bila deležna zlasti krepke podpore banske uprave.

Nato navaja poročilo propagandni material, ki ga je Zveza založila in izdala. Skupno je izdala za propagando din 153.148. Za naše razmere prav lepa vsota, vendar pa še dolgo ne dovolj velika. Propaganda bo treba pač še znatno povečati in deloma jo tudi bolj racionalizirati.

Prometna vprašanja

Glavni interesent pri tuiskeem prometu so državne železnice. A kaj store te za tujski promet? Niti poročilo Zveze ne more v tem pogledu navesti nobenih posebnih rezultatov. Dejansko pa bi se moralo reči z vsem poudarkom, da je naša železniška uprava mnogo kriva, če ni pri nas tujski promet večji. Kako more n. pr. pustiti železniška uprava Gorenjsko brez motornih vlakov? Kdaj bodo urejena kolodvorska vprašanja? Kaj stori železnica za propagando? Kaj stori železnica za dvig tuiskega prometa na Dolenjsko? Itd., itd.?

Ljubljanska železniška direkcija se sicer trudi, kolikor je v njeni moči, da se dvigne tujski promet. Toda kaj pomaga, ko pa je železniška služba tako centralizirana, da o vsem odloča le Beograd.

In kako ta odloča, kažejo železniške olajšave po § 11. železniške tarife.

Teh so deležni samo kraji, ki so v seznamu uradno proglašeni letovišče ali zdravilišče. Mnogi kraji pa sploh niso hoteli biti za take proglašeni, ker bi potem plačevali višjo zgradarino. Fiskus tako ubija tujski promet, železnica pa mu sekundira.

Upravičeno zahteva poročilo Zveze, da se vsa Slovenija proglasi en bloc za letovišče. Ali pa se bodo mogli v Beogradu do te uvidevnosti povzpeti?

Tudi določbe za nedeljske izletnike ne zadovoljujejo. Predvsem bi bilo te ugodnosti treba razširiti tudi na praznike.

Avtobusni promet se razvija nezadostno! Krivda je predvsem v raznih predpisih, ki avtobusni promet direktno ovirajo, v znatni meri pa tudi v slabih cestah. Zaradi slabih cest prihaja v našo državo

vedno manj tujih avtomobilistov.

Tako je prišlo v našo državo avtomobilistov

skozi	l. 1935	l. 1936
Planino	3500	3429
Rateče	743	374
Korensko sedlo	1870	1198

Padec torej na vsej črti in to v času, ko povsod drugod po svetu avtomobilski promet narašča. Tuji avtomobilisti, ko vidijo naše ceste, se obrnejo! Kaj pomaga vsa propaganda za obisk naših krajev, če pa slab glas naših cest ubija vso to propagando. **Napredek tuiskega prometa je odvisen od dobrih cest. Kdor hoče, da pride denar tujcev v deželo, mora ceste tlakovati, da se denar lahko skotali k nam!**

V silno blagem tonu sestavljeno poročilo Zveze za tujski promet vendar dovolj jasno kaže, kje so vzroki, če naš tujski promet ne napreduje kakor treba.

Naj bi naši javni faktorji in naši politično vplivni ljudje poskrbeli, da bodo odpravljene ovire za tujski promet, ki bo v Sloveniji menda kmalu edini vir za blagostanje v deželi.

Svetovna sladkorna konferenca v Londonu

Dne 5. 4. je v Londonu začela zasedati mednarodna konferenca sladkorne industrije. Zastopanih je bilo 23 držav. Sladkorna industrija je od vojne sem v težkem položaju. Pred vojno je bruseljska konvencija iz leta 1902. urejevala razmerje med trsnim in pesnim sladkorjem. Med vojno pa je mo-

rala n. pr. Vel. Britanija, ki je do takrat dobivala večino sladkorja iz osrednjih evropskih držav, dobiti svoj sladkor drugod, kupovati namesto pesnega sladkorja trsni sladkor. Produkcija trsnega sladkorja se je zelo dvignila, prav tako pa se je med vojno in posebno po vojni dvignila tudi produkcija

pesnega sladkorja. Leta 1913/14. je bilo pridelanih 9.802.000 ton trsnega in 8.635.000 ton pesnega sladkorja, leta 1936/37. pa pričakujejo 19.881.000 ton trsnega in 9.926.000 ton pesnega sladkorja. Velika produkcija in zelo nizke produkcijske cene trsnega sladkorja so potisnile cene vsega sladkorja na svetovnem trgu zelo navzdol, da so dosegle komaj eno četrtino produkcijskih stroškov pesnega sladkorja. Posledica so bile visoke zaščitne carine na uvoz sladkorja v vseh državah, ki sadijo sladkorno peso. Komaj 1/10 svetovnega trga je prosta. Sicer je v zadnjih letih narasla tudi poraba in nekako dohitela produkcijo. Vidne zaloge so normalne, cena se je pa le počasi popravila. Ako ne uspe konferenci: »da doseže mednarodni sporazum za uravnoteženje ponudbe s povpraševanjem na svetovnem trgu in sprejetje načela, da se naj državne podpore povsod zmanjšajo, sorazmerno s tem, kakor se popravijo razmere na svetovnem trgu«, je pričakovati novo padanje cen.

Pričakovanje za uspeh te konference je bilo različno. Londonski trgovski krogi so precej pesimistični, ker se spominjajo popolnega neuspeha chadbournškega načrta, ki je skušal urediti sladkorni trg v letih 1931/35. Vendar je bil ta načrt sestavljen v dobi največje krize in krog udeleženih držav je bil mnogo manjši. Sodeč po imenih, udeleženih letos kot zastopniki posameznih držav pri konferenci (Ramsay Macdonald, Norman Davis, Colijn, Ribbentrop), smatrajo države to konferenco za praven poskus. Razen tega je angleška vlada že leta 1935. izjavila, da bo sklicala sladkorno konferenco le, ako bo kaj upravičenega upa, da bo uspela.

Na konferenci je bilo zastopanih 90% vseh proizvajalcev sladkorja. Zaključila je svojo glavno nalogo 26. aprila. Delegati so sprejeli izvozne kvote, ki jih je določil poseben odbor in predložil predsednik Mac Donald.

Nekatere kvote po prizadetih državah še niso potrjene in se zato objavijo pozneje. Vse kvote so združene s petletno pogodbo. Svobodni trg so cenili na 3,16 milijona ton. Ker so bile zahtevane izvozne kvote precej večje, so fiksirali kapaciteto svobodnega trga na 3,6 milijona ton, ker se itak pričakuje večja potrošnja. Ne pričakuje se, da bi cene znatneje narasle.

Za dežele, ki so morale zbog krize opustiti del svoje proizvodnje in za dežele, katerih produkcija ne sega preko določenih števil, se uporabijo prehodne določbe, to je ločeno za prvi dve ter za tri naslednja leta. Ustanovi se stalna komisija, ki bo redno prilagajala kvote dejanskemu stanju.

Namen petletne pogodbe je vzdržati svobodni trg in ga še razširiti z dvigom povpraševanja. Temu so prilagojene tudi kvote, za katere velja, da jih mnoge države niti ne bodo dosegle. Če bo nadzorni odbor smatral za potrebno, lahko vse kvote po petih letih primerno zniža ali pa poveča. Kvote za Češko je naš list že objavil. Večji pomen ko kvote pa daje tej konferenci sestanek važnih zastopnikov svetovnega gospodarstva. Temu primerna je bila tudi pozornost tiska za konferenco. Poudarja se, da je ameriški delegat sladkorne konference Norman Davis prišel v Evropo s širšim načrtom in da marljivo proučuje evropsko javno

mnenje glede svetovnega gospodarskega sodelovanja.

Sporazum na sladkorni konferenci dosežen

Na londonski konferenci je bil podpisan sporazum, s katerim se ureja sladkorna svetovna proizvodnja in trgovina za pet let. Predsednik konference MacDonald je izjavil, da bo sporazum v zadostni meri preprečil izrodke nadprodukcije, istočasno pa tudi poskrbel za zadostne zaloge za potrošnje. V zadnjem hipu so nastale težave zaradi vprašanja, v katerem jeziku naj bo sporazum sestavljen. Končno pa je bilo tudi v tem vprašanju doseženo soglasje, ter je besedilo sladkornega sporazuma sestavljeno v francoskem, angleškem, nemškem in ruskem jeziku. Sporazum končno določa, da se imenuje posebni sladkorni svet, ki bo razpravljal o vseh vprašanjih, ki bi nastala v zvezi s sporazumom.

Prvi znaki spoznanja

Kdor se le količkaj zanima za razmere na našem denarnem trgu, ta ve, kolikokrat in s kakšnim poudarkom smo v Sloveniji opozarjali vsa zadnja leta, kako ogromna škoda bo nastala, če se ne uredi razmere na našem denarnem trgu in če se ne pomaga denarnim zavodom. Toda vsi opomini so bili le bob v steno, ker Beograd je ostal za vsa ta opozorila gluha, da so mnogi že govorili, da je naravnost tendenca v tem, da se slovenski denarni zavodi uničijo. Sedaj pa prihaja tudi iz Beograda glas, kako ogromna in skoraj nepopravljiva škoda se je storila, ker se ni pomagalo denarnim zavodom.

Zadnji beograjski »Privredni pregled« objavlja o tem naslednjo značilno notico:

»Danes je za vsakogar jasno, da bo prišel v notranosti države le majhen del denarnih zavodov zopet na noge, ko bo izvedena razdolžitve kmeta. Zavode so požrli stroški in nedelavnost za časa urejanja kmetijske razdolžitve. Obenem z denarnimi zavodi pa je pokopano še tisto malo smisla za varčevanje, ki se je začelo razvijati pri zaostalem narodu. (Pri nas je bil že visoki smisel za varčevanje ubit. Op. ured.) S svojo nesposobnostjo smo uničili kredit in varčevanje, brez česar pa si sploh ni mogoče misliti napredujoče gospodarstvo. Sedaj bomo morali vse znova ustanovljati, nove banke, (nove denarne zavode) in novo propagando za varčevanje. Druge države pa so vedele, da je mnogo ceneje staro ohraniti, ko pa novo ustanovljati. In niso se bale v ta namen porabiti tudi velika denarna sredstva. Češkoslovaška je n. pr. ob izbruhu bančne krize ustanovila fond za podpiranje denarnih zavodov, ki so zašli v težave ter vplačala v ta fond 60 milijonov Kč ter zavezala denarne zavode, da tudi oni vplačajo v ta fond 2% prejetih obresti. Danes ima ta fond 2 milijardi Kč kapitala, kar vsekakor zadostuje za ustavitve vsake krize denarnih zavodov, če bi ta v bodoče še nastopila.«

Mi pa smo vse opomine prezrli, butali z glavo ob zid, spravili denarne zavode v likvidacijo, sedaj pa gledamo v zrak, kdo nas bo rešil iz stiske, v katero nas je zapeljala kratkovidnost in pa — demagogija v lovu za kmetijske glasove.

»Službeni list«

kr. banske uprave dravske banovine z dne 8. maja objavlja: Odločbo o ustanovitvi državne kobilarne v Ponovičah — Odločbo o ustanovitvi drž. mlekarskega zavoda v Škofji Loki — Pravilnik za izsledovanje in pridobivanje rudninskih olj in za proizvodnje rudninskih olj iz trdnih in plinskih bitumnov in drugih organskih tvarin — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

Občni zbor Trg. dobrodelnega društva „Pomoč“

Tiho, toda vestno in zvesto opravlja že enajsto leto Trg. dobrodelno društvo »Pomoč« svojo koristno in socialno nalogo. Ob smrti vsakega člana društva izplača društvo takoj svojem umrlega okoli 5000 din. Cela vrsta toplo pisanih zahval pričča, da je bil ta denar »Pomoči« le prepogosto edini denar, ki je pomagal ljudem ob smrti njih rodbinskega glavarja. Prispevek »Pomoči« pa bi bil še znatno večji, če bi bila zavednost med trgovstvom večja in če bi bilo število članov večje. Kajti tolikrat po 10 din brez vsakega obitka dobe svojci ob smrti člana društva, kolikor šteje društvo članov. Zato so v prejšnjih letih, ko je bilo članstvo večje, prejeli svojci po 8 in tudi več tisoč dinarjev.

Da more »Pomoč« tako uspešno opravljati svojo nalogo, je predvsem zasluga uprave, ki dela z naravnost minimalnimi režijskimi stroški. Letos pa se ti stroški zno-

va znižajo in zato se je članarina znižala od 60 na 45 din za vse leto! Nižja članarina je pač že nemogoča. Zato pa tudi upamo, da se bo trgovstvo v večji meri oklenilo te svoje važne socialne institucije in da bo letos članstvo »Pomoči« naraslo. To je tudi v interesu vsakega trgovca, kajti tem več bodo dobili svojci, čim več članov šteje društvo.

V petek zvečer je imelo društvo »Pomoč« svoj občni zbor, ki je bil primeroma dobro obiskan.

Občni zbor je otvoril predsednik Kregar, ki je pozdravil vse navzočne ter imenoma vladnega komisarja dr. Bana, urednika »Trgovskega lista« in konstatiral sklepčnost občnega zbora. Za overovatelja zapisnika je imenoval gg. Sekulo in Jurčeca.

Nato je podal podpredsednik Ivan Bahovec naslednje poslovno poročilo:

Poročilo podpredsednika Bahovca

Z današnjim občnim zborom stopamo že v drugo desetletje društvenega delovanja. Ko smo naše društvo ustanovljali v letu 1927., smo se zavedali, da bo društvo uspevalo le tedaj, če bo med člani prevladovalo medsebojno zaupanje in uvidevnost o potrebi socialne zaščite. Kako potrebno je bilo društvo, nam ni treba še posebej poudarjati, ker smo to storili doslej na vsakem zborovanju. Vendar pa moram naglasiti, da smo tudi v času najhujše gospodarske krize in pomanjkanju denarnih sredstev vedno točno izplačevali posmrtnine. Našteli bi lahko več primerov hvaležnosti svojcev, ki smo jih s prispevki rešili iz največje bede, revščine in zadrege.

Res je, da smo po številu zbog gospodarske krize padli, vendar so ti vzroki vplivali tudi na vse ostale socialne ustanove. Gospodarska kriza je marsikje pustila za seboj občutne posledice, zrahljala ponekod trdne vezi članstva, tako tudi v našem društvu. Zavedali smo se, da je le v složnem in vztrajnem delu in medsebojni podpori varen nadaljnji obstoj društva; zato smo storili vse, kar smo mogli, da smo vzdržali. Hvala Bogu, to se nam je posrečilo in je najhujše že za nami. Gremo polagoma nasproti zboljšanju!

Če pogledamo statistiko našega dela, vidimo, da smo imeli v teku obstoja društva 72 sej, izplačali pa za 125 smrtnih primerov umrlih članov skoro en milijon dinarjev svojcem. V začetku društvenega delovanja so svojci prejeli ca. 10.000 din, danes seveda se je ta znesek znižal na polovico, in to zbog padca števila članstva. Če pregledamo še statistiko glede vplačila, moram povedati, da so člani, ki so od začetka v društvu, plačali do sedaj le 1767 din. Te številke dovolj zgovorno potrjujejo namen in upravičenost društvenega delovanja. Zato želimo, da nas razumejo tudi oni naši tovariši, ki trenutno še nimajo smisla za socialne naloge društva ter jih vabimo, da se solidarno in z globokim razumevanjem obstoječih razmer pridružijo kot aktivni člani in tako pomagajo, da bodo dobili svojci umrlih članov več, kakor danes izplačujemo.

Danes se je težko izogniti presenečenju, zlasti na gospodarskem polju. Zato pa je tem bolj potrebno, da o tem razmišljajo tudi oni naši tovariši, ki o našem nesebičnem in požrtvovalnem delu ter ljubezni do bližnjega nočejo ničesar vedeti in tudi ne slišati. Upravni odbor je v svojih sejah razpravljal o vsem, kar je smatral za potrebno, da poživi društveno delovanje in bo tudi v bodoče sto-

ril vse, kar bo v njegovi moči. Zato Vas prosimo, da med vašimi tovariši podvzamete potrebno agitacijo in nam pomagajte do večjega društvenega napredka.

K svojem poročilu je še pripomnil, da je za uspeh društva potrebna le sloga med trgovstvom in pa zavest stanovske solidarnosti. Če so padle posmrtnine, pa je treba na drugi strani upoštevati tudi to, da je danes denar mnogo več vreden, kakor pa je bil pred desetimi leti. Dejansko se zato pomoč društva svojcem ob smrti člana ni zmanjšala.

Poročilo uprave je občni zbor soglasno odobril, nakar je podal blagajnik Ivan Železnikar poročilo o računskem zaključku za preteklo poslovno leto. S prenosom salda iz l. 1935. v višini 112.668 din so znašali vsi dohodki društva 227.437 din. Na letnini je prejelo društvo 33.167, na posmrtninah pa 76.405 din. Izdatki društva pa so znašali 102.252 din. Posmrtnin je izplačalo društvo za 70.450 din.

Čisto premoženje društva znaša sedaj 125.225 din.

Blagajnik Železnikar je podrobno pojasnil posamezne postavke in naglasil, da so bili režijski stroški zelo nizki, da pa se bodo letos zopet znatno znižali. Čuditi se

je, da more društvo s tako nizkimi stroški opravljati tako uspešno svojo nalogo.

Naglasil je nadalje, da se je letošnja likvidnost društva povišala. Podal je tudi statistiko članstva po letih, ki dokazuje, da je večina članov v srednjih letih.

Predsednik Kregar je podal v zvezi s poročilom blagajnika še nekatera pojasnila glede delovanja društva. Zaradi lepega premoženja, ki ga ima društvo, je prejelo več ponudb od drugih podobnih ustanov, da se jim društvo pridruži. Pogoji pa so bili popolnoma nesprenjmljivi. Edino z obrtniki bi se mogel skleniti koristen sporazum. Uprava bo tudi v tej smeri delala. Težava je v tem, ker mlajši člani nočejo vstopati v društvo, bogatejšim pa sedanja posmrtnina v višini 5000 din ne imponira.

Za zadržanega člana nadzorne odbora g. Klemena je prečital poročilo in predlog nadzorstva, da se podeli upravi razrešnica, gosp. Straus. Predlog je občni zbor soglasno odobril.

Blagajnik Železnikar je nato podal proračun za l. 1937. Proračun je znižan za 8000 din in znaša le 21.260 din. V njegovo kritje predlaga letnino v višini 45 din mesto dosedanjih 60 din. Po krajši debati je bil njegov predlog tudi soglasno sprejet.

Nato so bili izvoljeni naslednji gospodje v nadzorni odbor: Franc Klemene, Ivan Kos, Egidij Jeras, Janko Kerue, Janko Pinter, Stanjo Florjančič, vsi trgovci v Ljubljani ter Luce Straus, bančni uradnik v Ljubljani.

Pri slučajnostih se je razvila daljša debata, kako poživiti smisel za društvo. Ker so nekateri izrekli željo, da bi se ustanovil fond, s katerim bi se omogočilo, da bi se člani, ki so že najmanj 15 let člani, oprostil plačevanja članarine, je opozoril podpredsednik Bahovec, da pravila društva tako možnost že predvidevajo.

Sklenjeno je bilo, da se bodo odslej objavljala naznanila o sejah uprave redno v »Trgovskem listu« in da so vsi člani vabljeni, da se teh sej udeležijo.

Ko je bilo izrečenih še več koristnih misli, je zaključil predsednik Kregar lepo uspeši občni zbor z željo, da bi se posrečilo letos s skupno agitacijo vseh članov povečati število članstva »Pomoči«.

Ljubljana mora biti priključena na veliki telefonski kabel

Vloga Zbornice za TOI na pošt. min.

Zbornica za TOI v Ljubljani je poslala poštenu ministru dr. Kaludjerčiču naslednjo spomenico:

Čast nam je opozoriti Vas, da se v tukajšnjih krogih govori, da se bo te dni odločilo glede nabave telefonskih kablov, ki se naj položijo od Beograda skozi Zagreb, Brežice, Maribor do avstrijske meje. Vztrajno se trdi, da v narčtu o izpopolnitvi kabskega omrežja ni nič predvideno za zvezo Ljubljane s kabsko postajo v Brežicah ter da bo še nadalje Ljubljana zvezana v obliki sedanjih zračnih vodov. Te vesti so konsternirale vso gospodarsko javnost, ki je dosedaj tako zelo trpela zaradi pomanjkljivosti medmestnega telefonskega omrežja in ki je bila za trdno prepričana, da se bo mogla vsaj v bodoče posluževati kabla, po katerem se edino more brez motenj hitro odvijati medmestni promet. Znano je dejstvo, da so največje motnje na sedanjih telefonskih vodih bile baš med Sevnico, Krškimi in Brežicami ter je zato naša javnost tem bolj presenečena, da se ne nameravajo ti voditi zvezati s kablom tudi do Ljubljane.

Zbornici je zato čast obrniti se na Vas, gospod. minister, s prošnjo za sporočilo, če so te vesti točne in kako je predvidena po položitvi kabla zveza Ljubljane, kot gospodarskega središča dravske banovine, ki je na tem vprašanju prav zelo interesirano. V interesu gospodarskih krogov, pa tudi v interesu dohodkov poštnege erarja prosimo, da se, če se to že ni zgodilo, na vsak način določi tudi kabska zveza od Brežic do Ljubljane z zadostnim številom žic tako za notranji ko za tranzitni promet.

Blagovolite tudi ob tej priliki prejeti zatrdilo našega posebnega spoštovanja.

Apeliramo pa tudi na vse naše poslance in senatorje, da podpro vlogo zbornice ter da se potrudijo, da bo Ljubljana že enkrat rešena telefonske mizerije in dobro zvezana po kablu z drugimi mesti. Saj so dohodki poštne uprave v Sloveniji dovolj veliki, da je tudi v interesu pošte same, če se to vprašanje uredi, kakor zahtevajo gospodarski krogi Slovenije.

Politične vesti

Italijanska vlada je prepovedala uvoz vseh angleških listov razen treh italofilskih. Obenem je odpoklicala iz Anglije vse italijanske novinarje ter bo ostal v Angliji samo zastopnik »Agenzie Stefanik« kot opazovalec. O svečanostih kronanja torej italijanski listi ne bodo pisali. Svoje ukrepe utemeljuje italijanska vlada »s klevetniško kampanjo angleških listov proti Italiji«. — Pa ne da bi fašistična Italija že postajala nervozna, da izdaja takšne ukrepe!

Tudi Nemčija bo baje sledila vzgladu Italije in odpoklicala nemške novinarje iz Anglije.

Predsednik republike dr. Beneš je obiskal te dni južnočeške kraje ter imel pri tej priliki več zelo pomembnih govorov. V enem je opozarjal, da ljudje radi v politiki prezo meje možnega ter zahtevajo stvari, ki se le težko in po dolgem času izvedejo. To velja tudi za nemško-češke odnose. Tu je potrebna potrpežljivost na obeh straneh. Treba je imeti dobre živce in z vztrajnim sodelovanjem po načrtu odpravljati vsa nesoglasja. Na tem potu smo danes že in predsednik Beneš je prepričan, da bodo tu doseženi še novi uspehi.

Predsednik dr. Beneš je nato govoril tudi o zunanjih politikah. Dejal je, da se nikakor ne boji vojne. Čeprav so tu razne napetosti, vendar je prepričan, da se bodo velesile med seboj dogovorile. Popolnoma napačna je trditev, da bi ta ali ona skupina manjših držav prešla iz enega tabora velesil v drugega. Manjše države se hočejo samo odtegniti rivaliteti velesil in samo v tem smislu je tudi treba razumeti nekatere pojave v politiki severnih in srednje-evropskih držav. Danes žal notranje-politična vprašanja preveč vplivajo tudi na zunanjo politiko, kar dokazujejo španski dogodki in kar vodi k nevarnim komplikacijam. Zato pa je tudi Mala antanta ponovno izjavila, da se ne pusti vplesti v nobene ideološke boje. Ni res, da bi se hotela katera koli država izolirati. Mi čakamo mirno na nadaljnji razvoj in smo vedno pripravljene z drugimi sodelovati. Naše glavno načelo je: enakopravnost ljudi in narodov. To načelo nas bo vodilo tudi v bodoče in po njem bomo uravnavali svojo politiko.

Ameriški veleposlanik v Parizu Bullit je imel te dni na nekem banketu zelo pomemben govor. »Z oken veleposlaništv«, je dejal, »vidim vsak dan napredek pariške razstave. Vidim, kako se poleg sovjetskega paviljona dviga nemški, nedaleč od tega pa stoji paviljon Vatikana. Vse to dokazuje, da morejo narodi Evrope graditi tudi v harmoniji. V teh poslopih vidim temeljni kamen za stalni mir v Evropi. Vojnih oblakov ni več! Ni v vsej Evropi odgovornega državnika, ki ne bi bil prepričan, da je pred nami doba mednarodnega pomirjenja. Nikogar ni, ki bi veroval, da je vojna neizogibna in potrebna. Tudi glede gospodarske svetovne stiske moremo reči, da popušča. Doba gospodarskega nacionalizma se bliža svojemu koncu. Narodi začinjajo zopet spoznavati, da so vsaj gospodarsko drug od drugega odvisni.« Svoj govor je zaključil z besedami, da je prepričan, da bo pariška razstava nekaj posebnega in jo naj zato Amerikanci obišejo v čim večjem številu.

Zunanji minister Eden je odgovarjal v spodnji zbornici na razne interpelacije zaradi bombardiranja španskih mest po letalih. Konstatiral je, da se ves svet zgraža nad bombardiranjem Guernice in streljanjem letalcev s strojnimi in prebivalstvo. Španska vlada je zahtevala mednarodno preiskavo zaradi tega bombardiranja. Britanska vlada bi bila srečna, če bi do te ankete prišlo, ker bi se potem mogel morebiti pripraviti konec španski vojni. Angleška vlada bo storila vse, kar je v njeni moči, da se pogasi požar vojne v Španiji.

Glasiilo nemškega zunanjege ministrstva »Deut. allgemeine Zeitung« piše, da Nemčija in Italija vztrajata na tem, da ne moreta trpeti komunistične vlade v Španiji. Pač pa pristajata na vsako svobodno odločitev španskega naroda. (A kaj, če bi se ta izrekel za levčarje? Vpr. ured.) Sicer pa sta obe državi za odpoklic pristovoljcev.

V Barceloni še ni nastal mir, vendar pa je vlada gospodar položaja. V posebnem komuniqueju naznanja vlada, da bo razorožila civilno prebivalstvo in razpustila vse sindikalne in podobne organizacije. Boji za Bilbao se nadaljujejo. Baski poročajo, da so uspešno odbili napad frankovcev.

Francoske bojne ladje so na pronojno barcelonske vlade izkrcale večje oddelke vojaštva, da čuvajo francoski konzulat v Barceloni.

Denarstvo

Jugoslavenska banka v letu 1936.

Iz letnega poročila Jugoslavenske banke, preje Hrvatske zemaljske banke v Zagrebu, ki ima svojo podružnico tudi v Ljubljani, posnemamo naslednje podatke.

Uvodoma poročilo ugotavlja, da se je gospodarsko stanje zaradi dobre žetve zboljšalo, kar je ugodno vplivalo tudi na industrijo. Razmere na denarnem trgu pa so se neenakomerno razvijale, ker je bilo za kratkoročne kredite preveč, za dolgoročne pa premalo denarja na razpolago. Že samo to dokazuje nujnost ureditve razmer na denarnem trgu.

Likvidnost zavoda se je povečala ter je gotovina narasla za 5,4 na 51,7 milijona din. Zaradi večje likvidnosti so se zmanjšale dotacije za 3,6 na 378,8 milijona din.

Hranilne vloge so se znižale za 5,5 na 94,3, vloge na tekoči račun pa so se povečale za 22,2 na 84,0, da so se skupno vse vloge povečale za 16,6 na 178,4 milijona din. Vseh 25% izgube na glavni kmetijskih dolgov je zavod odpisal.

Skupni bruto dohodek je znašal s prenosom iz l. 1935 28,9 milijona din, čisti dobiček pa 0,55, s prenosom iz l. 1935. pa 2,02 milijona dinarjev. Od čistega dobička se votira pol milijona rezervnemu fondu, 1,52 milijona pa se prenese na novi račun. Davkov je plačal zavod v l. 1936. za 336.389 din manj ko v l. 1935.

O afilacijah zavoda navaja poročilo te podatke:

I. hrv. slav. d. d. za industrijo šečera v Osijeku je dosegla dobre uspehe in znižala režijo, višina dividende pa se še ne more določiti. Bosanska industrija šečera i žeste v Usori je prešla v likvidacijo.

Osejčka tvornica strojeva i ljevaonica željeza bo povišala letos dividendo od 4% na 6%.

Titan, d. d. kranjska tvornica željeznega in ključavničarskega blaga ter livarna v Kamniku, bo povišala letos dividendo od 5% na 8%.

»Tekstac, d. d. za tekstilno proizvodnjo v Mariboru, je po izvršenih odpisih in amortizacijah dosegla neznaten dobiček.

»Zeleni Vir«, za izkoriščanje vodnih sil Gorskega Kotara v Skradu, razširja svoje poslovanje.

»Unions, paromlin v Osijeku, nadaljuje likvidacijo, a ne more prodati tvorničkih objektov.

Pri Jugoslavenski banki je soudeležen tudi češki kapital in podpredsednik banke Antonin Tille, nadravatelj Živnostenske banke, člana uprave pa sta še Prokop Čipera in inž. Jan Dvořáček.

Letno poročilo je bilo izdano za slovenske interesente zavoda tudi v slovenščini, kar s priznanjem omenjamo.

Stanje Narodne banke

Izkaz Narodne banke z dne 30. maja navaja naslednje izpremembe (vse številke v milijonih din):

Podloga se je povečala za 0,49 na 1.663,19.

Devize, ki ne spadajo v podlogo, so se zmanjšale za 8,5 na 706,2.

Vsota kovanega denarja se je znižala za 23,16 na 409,3.

Posojila so se znižala za 15,3 na 1.668,69.

Razna aktiva so padla za 0,8 na 1.019,27.

Obtok bankovcev se je povečal za celih 162,4 na 5.463,07.

Obveze na pokaz pa so padle za 188,9 na 1.991,4.

Razna pasiva so se zmanjšala za 20,4 na 295,05.

Celotno kritje se je zvišalo na 28,66%, samo zlato pa na 28,14%.

o. z. v Britofu pri Kranju. Namen blagajne je starostna, invalidska preskrba članov, pogrebna ob njihovi smrti ter vdovska in otroška preskrba njihovih svojcev.

Doljelendavska hranilnica d. d. v Dol. Lendavi je dosegla lani s prenosom iz l. 1935 (9.745 din) skupno 26.378 din čistega dobička. Hranilni vlog je imela hranilnica

za 7,52 milijona din na knjižice in 149.584 din na tekoči račun. Glavnica družbe znaša 1 milijon din, rezervni fond pa 270.000 din.

I, II. hrastove frize: v debelini 25 mm, v širinah 5, 6, 7, 8, 9, 10 cm, v dolžinah od 25 do 95 cm in od 1 m dalje.

I. neparjene in parjene bukove stebre (ševrone) v raznih dimenzijah, ki se interesentom naknadno sporoča. Zaključiti se lahko blago, ki bi se izdelovalo v prihodnjih mesecih.

Parjena, ostrorobo paralelno rezana bukovina I. in II. kvalitete. Javorjeve neobrobline deske I. in II. kakovosti, 18 mm debeline. Neobrobline lipovi plohi I. in II. Hrastovi boulsi.

TEDEN NA LJUBLJANSKI BORZI

POSEBNO POROČILO „TRGOVSKEGA LISTA“

Devizno tržišče.

Tendenca čvrsta; promet din 5.597.963³42.

Nalik prejšnjim tednom je tudi v minulem borznem tednu vladala še dokajšnja kupčijska živahnost. Tako je bilo še na ponedeljkovem in torekovem borznem sestanku, ki izkazujeta skupno nad 3 1/2 milij. dinarjev deviznega prometa. Promet je v primeri s predzadnjim tednom nazadoval za dober milijon dinarjev le zbog tega, ker je radi praznika v četrtek, dne 6. t. m. odpadel borzni sestanek.

Od posameznih zaključkov odpade na poedine devize tale skupni promet:

Devize:	pred-	zadnji	minuli	teden
	(vse v tisočih dinarjev)			
Amsterdam	14	37		
Berlin	2188	2881	priv. klir.	
Curiah	198	59		
Din-deviza	853	138	avstr. pr. kl.	
Dunaj	994	272	inkl. pr. kl.	
London	2227	1230	inkl. pr. kl.	
Montreal	—	4		
New York	283	833		
Pariz	99	37		
Praga	40	3		
Stockholm	—	14		
Trst	57	90	priv. klir.	

Iz gornje razpredelnice je razvidno, da izkazuje največji padec prometa deviza London in sicer za nad 997 tisoč dinarjev, dalje deviza Dunaj za približno 722 tisoč dinarjev, medtem ko se je povečal promet v devizi Berlin za skoro 700 tisoč dinarjev, ter v devizi Newyork za 550 tisoč dinarjev.

Narodna banka je še nadalje posredovala v Curihu, Parizu in v Londonu ter dala skupno za din 160.000⁰— deviznega blaga.

V privatnem kliringu so bili doseženi tile denarni oziroma blagovni tečaji:

Devize	Povpr. din	Pon. din
angleški funt		
3. maja din	237 ²⁰ —238 ⁸⁰	
4. maja din	238 [—]	
5. maja din	238 [—]	
7. maja din	237 ²⁰ —238 ⁸⁰	
avstrijski šiling		
3. maja din	8 ⁰⁷ —8 ¹⁷	
4. maja din	8 ⁰⁹ —8 ¹⁹	
5. maja din	8 ⁰⁹ —8 ¹⁹	
7. maja din	8 ¹⁰ —8 ²⁰	
nemška marka		
3. maja din	12 ¹⁵ —12 ³⁵	
4. maja din	12 ¹⁵ —12 ³⁵	
5. maja din	12 ¹⁴ —12 ³⁴	
7. maja din	12 ¹³ —12 ³³	

Tekom zadnjega tedna je znašala tečajna razlika (vse izraženo v poenih):

Amsterdam +2⁵¹, Berlin +1⁵¹, Bruselj +0²⁵, Curiah nespremenjen, London +0¹⁶, Newyork +2⁴⁹, Pariz +0⁵⁶, Praga +0⁰⁴ in Trst nespremenjen.

Devize	1937	Povpr. din	Pon. din
Amsterdam	3. V. 2388 ¹⁵	2402 ⁷⁵	
	7. V. 2390 ⁶⁶	2405 ²⁶	
Berlin	3. V. 1749 ⁵²	1763 ⁴⁰	
	7. V. 1751 ⁰³	1764 ⁹⁰	
Bruselj	3. V. 735 ⁴⁵	740 ⁵¹	
	7. V. 735 ⁷⁰	740 ⁷⁶	
Curiah	3. V. 996 ⁴⁵	1003 ⁵²	
	7. V. 996 ⁴⁵	1003 ⁵²	
London	3. V. 214 ⁶⁰	216 ⁶⁶	
	7. V. 214 ⁷⁶	216 ⁸¹	
New York	3. V. 4322 ²⁶	4358 ⁵⁷	
	7. V. 4324 ⁷⁵	4361 ⁰⁷	
Pariz	3. V. 194 ⁸¹	196 ²⁵	
	7. V. 195 ³⁷	196 ⁸¹	
Praga	3. V. 151 ⁶⁹	152 ⁷⁹	
	7. V. 151 ⁷³	152 ⁸³	
Trst	3. V. 228 ⁴⁴	231 ⁵³	
	7. V. 228 ⁴⁴	231 ⁵³	

Efektno tržišče.

Tendenca za državne papirje nespremenjeno stalna.

Kot običajno je tudi v minulem borznem tednu beležila izmed industrijskih efektov edinole Trboveljska premogokopna družba in sicer večji del na bazi din 245[—]

za denar in din 255[—] za blago. Prometa ni bilo nobenega.

Državni vrednostni papirji so notirali še nadalje ob stalnih tečajih in s trdno tendenco ter dosegli na prvem oziroma na zadnjem borznem sestanku zadnjega tedna te tečaje:

	1937	din	din
7% inv. pos.	3. V.	87 ⁷⁵	88 ⁷⁵
	7. V.	87 ⁵⁰	88 [—]
8% Blair	3. V.	95 ⁵⁰	96 [—]
	7. V.	93 ⁵⁰	95 [—]
7% Blair	3. V.	86 [—]	87 [—]
	7. V.	86 [—]	87 [—]
7% Seligm.	3. V.	98 ⁵⁰	100 [—]
	7. V.	97 ⁵⁰	99 [—]
4% agr. obv. iz l. 1921.	3. V.	52 [—]	53 ⁵⁰
	7. V.	51 ⁵⁰	52 ⁵⁰
4% agr. obv. iz l. 1934.	3. V.	51 [—]	53 [—]
	7. V.	50 ⁵⁰	52 ⁵⁰
6% begl. obv.	3. V.	76 [—]	77 [—]
	7. V.	76 [—]	77 [—]
2 1/2% voj. škoda	3. V.	407 ⁵⁰	409 [—]
	7. V.	404 [—]	406 [—]

Žitno tržišče.

Tendenca za koruzo zelo čvrsta, za pšenico in mlevske izdelke pa trdna.

Promet je bil tudi to pot naravnost malenkosten in sicer le v pšenici.

Cene so ostale povsem nespremenjene tako žitu kakor mlevskim izdelkom. Na zadnji borzni dan so bile dosežene naslednje najvišje oziroma najnižje cene:

Žito:	din	din
Koruzo:		
času primerno suha, s kvaliteto garancijo, franko nakl. postaja	96 [—]	97 [—]
času primerno suha, s kvaliteto garancijo, franko nakl. postaja, dobava v juniju 1937	97 [—]	99 [—]
času primerno suha, s kvaliteto garancijo, franko nakl. postaja, dobava v juliju 1937	98 [—]	101 [—]
prekomerno suh činkvanti letine 1936, zdrav, rešetan, franko naklad. postaja	115 [—]	118 [—]
Pšenica:		
banatska, 78 kg, 2% primesi, zdrava, suha, rešetana, plačljivo proti duplikatu, franko nakladalna postaja	174 [—]	176 [—]
bačka, 78 kg, 2% primesi, zdrava, suha, rešet., plačljivo proti duplikatu, feo nakladalna postaja	174 [—]	176 [—]
Rž:		
72 kg, 2%, feo. vagon gornjebačka postaja	141 [—]	143 [—]
Ječmen:		
spomladanski, 67 kg, 2%, suh, zdrav, rešet., plačljivo proti duplikatu, feo. nakladalna postaja	139 [—]	142 [—]
Oves:		
zdrav, suh, rešet., feo. vagon slavonska postaja, plačljivo proti duplikatu	116 [—]	118 [—]
Ajda:		
zdrava, rešetana, siva, pariteta Ljubljana	127 [—]	132 [—]
Mlevski izdelki:		
Moka:	din	din
pšenična Og, banatska postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu	270 [—]	275 [—]
pšenična Og, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu	270 [—]	275 [—]
pšenična 2, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu	250 [—]	255 [—]
pšenična 5, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu	230 [—]	235 [—]
Otrobi:		
pšenični, debeli, v egal. 50 kg vrečah, bruto za neto, ekskl. prom. davek, franko vagon bačka postaja	106 [—]	108 [—]

pšenični, drobni, v egal. 50 kg vrečah, bruto za neto, ekskl. prom. davek, franko vagon bačka postaja . . . 94[—] 96[—]

Lesno tržišče.

Tendenca stalnejša

Na lesnem trgu se položaj ni bistveno spremenil. Pač pa je nedavna konjunktura v kupčijah z Nemčijo spravila naše manjše producente v popolno desorientacijo tako glede cen, kakor tudi glede kakovosti. Je žalibog že staro pravilo, da naš mali producent ne zna in ne more zaslužiti, pa naj si bo svetovna konjunktura dobra ali slaba. Ta brezglavost pa lahko postane tudi usodna. Kajti ne pomaga nobeno še tako pametno opozarjanje in pisarenje po časopisih, če pa vsi nasveti naletijo zgolj na gluha ušesa. Na drugi strani pa nimamo ne organizacij, ne enotnih uzanc, niti prepotrebni strokovnih šol. Skratka manjka nam vse najpotrebnejše, ki bi za lesno trgovino kaj lahko postalo najkoristnejše in tudi za državo zelo dobičkanosno. Sicer se kitimo in bahamo s popolno in precizno statistiko, kar je v ostalem zlasti zadnje čase tudi res, a za nas ni statistika alfa in omega, mi rabimo več, nego samo gole številke, ki so včasih kajpada tudi bolj umetno sfrizirane kot je to kjerkoli v statistiki potrebno. Kljub vsemu pa upamo, da se bo vsaj odslej tudi v tem pogledu organizacija izvedla in ostvarila.

Les:

Smreka, jelka:	din	din
Hlodi I., II., monte	100 [—]	130 [—]
Brzofavni drogovci	130 [—]	140 [—]
Bordonali merkantilni	125 [—]	135 [—]
Filerji do 5/6"	135 [—]	145 [—]
Trami ostalih dimenzij	140 [—]	150 [—]
Škorete, konične, od 16 cm naprej	300 [—]	320 [—]
Škorete, paralelne, od 16 cm naprej	325 [—]	355 [—]
Škorete, podmerne, do 15 cm	220 [—]	260 [—]
Deske-plohi, kon., od 16 cm naprej	245 [—]	265 [—]
Deske-plohi, par., od 16 cm naprej	270 [—]	300 [—]
Kratice, za 100 kg	30 [—]	35 [—]
Bukev:		
Deske-plohi, naravni, neobrobline, monte	230 [—]	250 [—]
Deske-plohi, naravni, ostrorobi, I., II.	325 [—]	345 [—]
Deske-plohi, parjeni, neobrobline, monte	265 [—]	295 [—]
Deske-plohi, parjeni, ostrorobi I., II.	480 [—]	530 [—]
Hrast:		
Hlodi I., II.	220 [—]	250 [—]
Bordonali	815 [—]	915 [—]
Deske-plohi, neobrobline boules	900 [—]	930 [—]
Deske-plohi, neobrobline, I., II.	710 [—]	810 [—]
Deske-plohi, ostrorobi (podnice)	805 [—]	905 [—]
Frizi I., širine 5. 6 in 7 cm	750 [—]	800 [—]
Frizi I., širine od 8 cm naprej	800 [—]	930 [—]
Oreh:		
Plohi, nepar., I. II.	800 [—]	880 [—]
Plohi, parjeni, I., II.	845 [—]	935 [—]
Parketi:		
hrastovi, za m ²	48 [—]	56 [—]
bukovi, za m ²	36 [—]	44 [—]
Železn. pragi 2-60 m 14x24		
hrastovi, za 1 komad	32 [—]	34 [—]
bukovi, za 1 komad	22 [—]	25 [—]
Drva:		
bukova, za 100 kg	11 ⁵⁰	12 ⁵⁰
hrastova, za 100 kg	10 ⁵⁰	11 ⁵⁰
Oglje:		
bukovo, za 100 kg	34 [—]	38 [—]
scanella, za 100 kg	39 [—]	43 [—]

Povpraševanja.

Išče se večja količina desk tombante, prizmirano blago, v dimenzijah: 5/8" in 7/8" debeline, 9' z medijo, 13' dolžine, od 4" naprej medija, 6" širine. Večje količine madrijevov v predpisanih dimenzijah. Večje količine smreke in jelke v angleških dimenzijah.

Promet naših pristanišč v letu 1936.

Po poročilu splitske trg.-ind. zbornice je v naša pristanišča prišlo in odpotovalo iz pristanišč 200.298 ladij s skupno 38,8 milijona ton. V skupnem izvozu 12.144.01

Pod pokroviteljstvom **Ni. Vel. kralja Petra II.****XVII. mednarodni veesejem v Ljubljani**

(34. veesejska razstavna prireditel)

5.—14. junija 1937.

Spomladanski veesejem v Ljubljani je vsakoletna najpomembnejša gospodarska manifestacija ne samo Slovenije, marveč vse države, ki služi zlasti razmahu našega celotnega gospodarstva in medsebojnemu spoznavanju jugoslovanskih in inozemskih producentov in konsumentov.

Ljubljanski veesejem nazorno dokumentira potrebo sodelovanja vseh gospodarskih panog, potrebo harmonije in solidarnosti vseh gospodarskih strok. S tem, da razvijamo industrijo, trgovino in obrt, koristimo kmetu in delavcu. Složno sodelovanje vseh gospodarskih sil našega naroda je zlasti v teh časih neobhodno potrebno. Zavest te solidarnosti mora okrepiti čut socialne pravičnosti, ki je prvi pogoj za skladen razvoj vseh gospodarskih panog.

Ljubljanski veesejem nam dokazuje, kako nam je lastna država potrebna, da se lahko gospodarsko izživljamo in v njenih širokih mejah izmenjavamo dobrine, ki jih je ustvaril naš um in zgradila domača roka.

Naj bi tudi letošnji ljubljanski veesejem rodil najboljše in najplodnejše uspehe!

Velike ugodnosti za posetnike ljubljanskega veesejma**50%ni popust na jugoslovanskih železnicah:**

Potovanje v Ljubljano od 31. maja do 14. junija. Povratek od 5. do 19. junija.

Ko odhajate na veesejem, zahtevajte pri postajni blagajni ali biljetarnicah Putnika poleg cele vozne karte še rumeno železniško izkaznico, ki stane din 2.—. Na veesejmu vam potrdijo obisk na rumeni železniški izkaznici in vozna karta velja za brezplačen povratek. Pri odhodu pustite na ljubljanskem kolodvoru žigosati vozno karto. Veesejsko legitimacijo dobite ob vstopu na veesejem pri blagajni.

Železniški popusti na inozemskih železnicah:

Avstrija 25—33 1/3 %, Poljska 33 %, Bolgarija 50 %, Italija 30 %, Nemčija, Francija, Grčija, Madjarska, Rumunija, Češkoslovaška in Švica 25 %.

Vozni popusti na parniških jugoslovanskih paroplovnih družbah:

Na podlagi veesejske legitimacije ste deležni ugodnosti potovanja v višjem razredu za vozno ceno nižjega razreda.

Znižana vizumska taksa za inozemske posetnike:

Na podlagi veesejske legitimacije din 20.— v papirju.

Obseg veesejma

Spomladanski veesejem podaja zlasti sliko industrijske in obrtniške proizvodnje. Razstavni predmeti so razdeljeni v skupine ali uvrščeni v okvir specialnih razstav:

I. Strojna in kovinska industrija, fina mehanika. Pač impozantna bo

razstava naše težke industrije, ki vsako leto zadivlja obiskovalce. V težki industriji bo prednjačila zlasti ona iz Gorenjske in Štajerske. V oddelku za **strojno industrijo** bodo prikazani vsakovrstni stroji za industrijo in obrt, razni mlinski stroji, mesarski stroji, stroji, potrebni v domačem gospodarstvu in gospodinjstvu, kakor šivalni stroji itd. Interesenti bodo našli tudi razne vrste hladilnih naprav. Temu oddelku je priključena razstava **poljedelskih strojev in orodja**. Kljub temu, da smo v zgodnjem poletju, bo treba misliti že na jesen pri ogledu velike izbire peči in štedilnikov.

II. Radio in elektrotehnika, razsvetljava. Ta oddelek bo prikazal vse pomembnejše in znane znamenke radio-aparatur na domačem trgu. V elektrotehniki pa bodo prednjačili zlasti električni stroji in potrebščine.

III. Razstava avtomobilov, motornih koles in koles. Še nikdar ni bila ta razstava na ljubljanskem veesejmu tako pregledna in popolna, kakor bo letos. Na prostoru, ki obsega nad 1.400 m², bodo razstavljeni tovorni in osebni avtomobili ter avtobusi, motorna kolesa in kolesa vseh velikosti in cen. Interesentom pač ne bo težka izbira med 38 znamkami avtomobilov, 9 znamkami motornih koles in 8 znamkami koles.

VI. Razstava pohištva in stanovanjske opreme ima že svoj renome. Na razstavnem prostoru z nad 1.500 m² obsega bo razstavljeno pohištvo in stanovanjska oprema ter tapetniški izdelki. Naši obrtniki in industrialci v tej stroki so v zvezi z domačimi arhitekti vložili mnogo truda, da bo razstava čim boljša. Tej razstavi so priključeni še razni izdelki iz lesa, plestarstvo, ščetarstvo, lesene igrače in pa znameniti kolarski izdelki, ki bodo vsebovali pač vse vrste vozov od kočije preko giga, zapravljivčka, brega, koleslja, do ročnega vozička, cize in vozička za mlekarice.

V. Usnje, torbarstvo, galanterija, tekstil, konfekcija, klobučarstvo in preproge. Ta oddelek bo prilično obsežen in prikazal bo zlasti našo tekstilno in usnjarsko industrijo. Zanimiva bo velika razstava raznih preprog, ročne in strojne izdelave, med njimi tudi bosanci, piročani in perzijci.

VI. Oddelek za papir, lepenko in pisarniške potrebščine je vedno zanimiv in privlačen.

VII. Kemična industrija.

VIII. Stavbarstvo.

IX. Glasbila. Razstavljeni bodo

barva, plesira in kemično snazi, obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo
tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 3
Telefon št. 22-72.

Stavbeni materializolacije vseh vrst, heraklit, keramika, mavec, **Salonit-cevi, strehe itd.**

najugodnejše

MATERIAL trg. dr. z o. z., **LJUBLJANA**
Telefon 27-16 Tyrševa c. 36c

glasovirji, pianini, harmoniji in vsi mogoči drugi glasbeni instrumenti. Tudi harmonika ne manjka.

X. **Steklo, porcelan, keramika, bižuterija.** Steklo bo zlasti domačega izvora, medtem ko bomo videli v keramiki poleg domače tudi bolgarske izdelke. V porcelanu in bižuteriji pa prednjači Češkoslovaška in Avstrija.

XI. **Razstava živil** bo kakor vedno, tudi letos bogato založena in tvorila posebno privlačnost za naše gospodinjce. Razna desertna vina, žganje, likerji, kava, kakao, olje, juhini dodatki, salvomalt, čokolada, keksi, bonboni, sir in mesni izdelki bodo izpopolnili to razstavo.

XII. **Razstava malega obrta** je prirejena v posebnem oddelku. Naše najmanjše in še šibke, vendar v izdelavi že prvovrstne obrtnike združuje banska uprava oziroma nje Urad za pospeševanje obrta v posebnem oddelku in jim potem razstave nudi razvojne možnosti.

XIII. **Razstava tobanih izdelkov monopolne uprave** bo gotovo privlačna. Organizira jo ljubljanska Tobačna tovarna, ki se bo potrudila, da ne razstavi samo izgotovljenih tobanih izdelkov, marveč, da nudi tudi pregled tobanih vrst in njih provenience, predelavo in tobačne mešanice.

XIV. **Gospodinjstvo** razstavo priredi letos zopet agilna Zveza gospodinj v Ljubljani. Tokrat bo prikazano vzorno stanovanje, v katerem bi se pač vsaka gospodinja čutila udobno in srečno.

Kakor vsako leto, bo v velikem razstavnem paviljonu K prirejena že renomirana modna revija. Dvakrat dnevno, popoldne in zvečer, bodo naši najboljši domači modni saloni, modistke, čevljarji in čevljarne, frizerji ter šivilje prikazali najmodnejše modne kreacije za dame in gospe, perilo, kopalne obleke itd. Zanimivost letošnje modne revije je še to, da bo poživljena z varietetnimi točkami mednarodnih artistov. Tako bo ugodeno dvema željama na en mah, saj bo združen variete z modno revijo v eni predstavi.

Rogaska Slatina

XV. **Lovska razstava** za področje Zveze lovskih društev v dravski banovini bo prikazala v skrčeni obliki stanje slovenskega lovstva ter stalež divjadi po kakovosti in gostoti, nadalje zgodovino lovstva, lovsko opremo, lovsko statistiko, gospodarsko vrednost lova itd. Razstava trofej bo vsebovala vse kakovosti teh od najslabših do najboljših ter tipične oblike in vzrast rogovja za posamezne pokrajine. Za okras bodo živalske skupine nagačenih živali, krzna domačih kožuharjev, slike in plastike domačega izvora. Še mnogo drugega zanimivega bo imela lovška razstava, ki pomeni izbirno razstavo za jesensko mednarodno lovsko razstavo v Berlinu.

XVI. **Živalski vrt** prikaže Zoološko društvo v Ljubljani z vso dlakasto in pernatno divjadjo naših gozdov. Orjaški medved, volkovi in lisice, jelen in srna, orli, uharice in druge ujede in še mnogo drobiža bodo razveseljevali staro in mlado.

XVII. **Razstavo malih živali** priredi društvo Živalca. Selekcionirana perutnina, kuncji, golobi itd. bodo gotovo privlačnost zase.

XVIII. **Vzorni sadni vrt**, zasajen z najplemenitejšim špalirskim

sadnim drevjem bo zanimal vse sadjerejce. Sadni vrt je uredil poznani sadjar Frido Lenard.

Seveda ni mogoče naštetih vseh zanimivosti, ki jih bo nudil letošnji ljubljanski veesejem. Vse to je treba videti, ker se ne more opisati. Vsekakor pa lahko še navedemo, da bo na veesejmu nad 600 razstavljalcev iz 14 držav razstavljalo najraznovrstnejše predmete.

Obiskovalci ljubljanskega veesejma nikdar ne prezro jestvinskega, vinskega in zabavnega oddelka. Tu se običajno shajajo znanci in prijatelji iz vseh krajev naše prostrane države, tu obnove in utrdijo prijateljstva ob kozarcu dobrega vina in prigrizka. Številne godbe, variete-programi, plesišča, vrtiljaki, avtodrom, tobogan, iluzije in druge številne atrakcije razveseljujejo staro in mlado. — Po delu počitek in zabava.

Ko obiščete ljubljanski veesejem, ne pozabite na divne prirodne krasote Slovenije in ožje ljubljanske okolice. Ugodne železniške in avtobusne zveze Vas povedejo v primeroma kratkem času med gorske velikane in dolensko prijazno gričevje.

Ljubljana vas vabi, prihitite, sprejela vas bo gostoljubno.

Bilančna seja TPD

Upravni svet Trboveljske premogokopne družbe je na svoji bilančni seji pod predsedstvom gospoda André Luqueta sklenil po proučitvi računskega zaključka za poslovno leto 1936., da predlaga običnemu zboru, ki bo dne 23. junija t. l., izplačilo dividende v višini 6 1/2 %.

Zunanja trgovina

Romunski trgovinski minister pride 13. maja v Beograd, da podpisuje trgovinsko pogodbo med Jugoslavijo in Romunijo.

Pogajanja za ureditev plačilnega prometa s Švico so odložena do konca tega meseca.

Sovjetska vlada je dovolila nov kredit 15 milijonov rubljev za nadaljevanje prekopa »Manič«, ki bo vezal Azovsko, Kaspiško in Črno morje.

Doma in po svetu

V London je prispel Nj. Vis. knez Pavle s soprogo Olgo, da se kot gosta angleške kraljevske dvojice udeležita svečanosti kronanja.

Slavnostna seja parlamentarnih delegacij držav Male antante je bila v skupščini v petek dopoldne. Sejo je otvoril z daljšim govorom predsednik naše skupščine Čirič, na kar so govorili: predsednik senata dr. Mazuranič, predsednik češkoslovaške poslanske zbornice Malypetr, predsednik romunske poslanske zbornice Saveanu, predsednik čl. senata dr. Soukup, podpredsednik romunskega senata Sandulescu in na zadnje ministrski predsednik dr. Stojadinović. Vsi govorniki so naglašali trdno enotnost držav Male antante, ki ni nobena slučajna tvorba, temveč ki je nastala iz žive potrebe. Seja je bila zelo dobro obiskana, vse galerije so bile polne najodličnejšega občinstva ter je imela vsa seja v resnici manifestanten značaj.

Predsednik skupščine Čirič je po seji izjavil novinarjem, da je imela druga seja parlamentarne Male antante popoln uspeh in da se bo sedaj ustanovil svet šestorice, ki ga bodo tvorili predsedniki poslanske zbornice in senata vseh treh držav. Naloga tega sveta bo, da se ideja Male antante ne širi samo v zakonodajni, temveč da se tudi popularizira med narodi.

Združenje trgovcev v Škofji Loki je bilo v petek, dne 7. maja ustanovljeno. Ustanovna skupščina je potekla v najlepšem redu in s polnim uspehom. Obširnejše poročilo objavimo v tedenski številki »Trgovskega lista«.

V Beogradu je bila v petek otvorjena velika mednarodna razstava avtomobilizma in turizma. V nedeljo je bila v Beogradu letna skupščina zveze jugoslovanskih društev za ceste. Na skupščini se je razpravljalo o problemu naših cest, ki postaja vedno bolj pereč. Razpravljali so tudi o nameravanem cestnem fondu ter ga

je skupščina iz istih razlogov ko ljubljanska anketa odklonila. Skupščina smatra, da je treba to vprašanje rešiti decentralistično.

25letnica osvobojenja Južne Srbije je bila v nedeljo v Skoplju zelo slovesno proslavljena. Pri tej priliki je bil položen temeljni kamen za novo moderno hidrocentralo skopljske občine.

Upokojeni direktor ljubljanske finančne direkcije dr. Valjavec je reaktiviran in imenovan za višjega svetnika v fin. ministrstvu.

Vojvoda Windsorski bo dobil od kraljeve rodbine ob svoji poroki 100 tisoč funtov, 23,8 milijona din. Njegova letna apanaža bo znašala 28.000 funtov.

Obisk pri svečanostih kronanja v Londonu ne bo tako velik, kakor se je pričakovalo. Predvsem prihajajo gostje samo iz dežel britanskega imperija in iz Amerike. Za druge so svečanosti predrage. Kljub temu pa hotelirji nočejo znižati cen in tudi vsi opomini vlade niso nič dosegli. Zaradi bančne krize v Ameriki pa je padel tudi dotok gostov iz Amerike in parniki prihajajo iz Amerike na pol prazni.

Konferenca v Montreuxu se je končala s popolnim sporazumom. Vse kapitulacije se odpravijo. Določila pa se prehodna doba 12 let, v katerih mora egiptska vlada urediti pravice tujih podjetij in jih prilagoditi pravnemu stanju Egipta.

Švicarska policija je aretirala večjo skupino mladih nemških narodnih socialistov, ki so slikali po hišah v Bernu komunistične napise in embleme, da bi s tem ogorčili švicarsko javnost proti komunistom. Ker pa je njih nečedni posel prišel na dan, so dosegli čisto nasproten učinek ter ogorčili švicarsko javnost proti sebi.

Etiopskemu cesarju najbrže ne bo dovoljen prihod v Zenevo pod pretvezo, da mora kot italijanski državljani, kar da je postal po italijanski aneksijski Etiopije, imeti italijanski potni list. Vseeno dvomimo, da bi se švicarska vlada spozabila do tako nepelega manevra.

Pri eksploziji »Hindenburga« je bilo ubitih 16 potnikov, 17 mož posadke in 1 nastavljenec letališča v Lakehurstu. Kakor je izjavil ameriški poveljnik letališča, bo mogla ugotoviti pravi vzrok nesreče samo preiskovalna komisija. Iz Nemčije je tudi že odpotovala na kraj nesreče ta komisija z dr. Eckenerjem na čelu. Nekateri nemški listi so v začetku pisali, da je eksplozijo povzročila sabotaža. Ta misel pa se je izkazala kot zelo neverjetna, kar ugotavlja v svoji izjavi tudi dr. Eckener. Vzrok bo pač v tem, ker je bil zrakoplov napolnjen namesto s helijem z lahko vnetljivim vodikom, kar je sicer cenejše, zato pa tem bolj nevarno. Nemški letalski minister Göring je izjavil, da Nemčija ne bo opustila zrakoplovov, temveč jih sedaj šele prav začela graditi. Za novi zrakoplov so tudi že začeli v Nemčiji zbirati prispevke. Hitlerju so zaradi nesreče izrekle vse države svoje sožalje.

Več ameriških poslancev je zahtevalo od ameriške vlade, da se uporabi proti Nemčiji in Italiji ameriški zakon o nevtralnosti, ker da je dokazano, da se nahajate Nemčija in Italija v vojnem stanju z zakonito špansko vlado.

Radio Ljubljana

Torek, dne 11. maja. 11.00: Šolska ura: Kdo je naš največji sovražnik; predava v mlad. zaščitnem smislu V. Jagodič — 12.00: Virtuoz (plošče) — 12.45: Vreme, poročila — 13.00: Čas, obvestila — 13.15: Radijski orkester — 14.00: Vreme, borza — 18.00: Pesmi iz Istre: 1. Istrska narodna godba (klarinet, trompeta, violina, bas) — 2. Istrski dvospevi — 18.40: Pregled današnjega stanja izlana (Fr. Terseglav) — 19.00: Čas, vreme, poročila — 19.30: Nac. ura: Mestrovicjev Vidovdanski hram — 19.50: Zabavni zvočni tednik — 20.00: Gotovac: Koleda (plošča) — 20.20: Ivo Vojnovič: Ekvinokcij — drama v 4. dejanjih iz dalmatinskega življenja (izvajajo člani rad. igr. družine) — 22.00: Čas, vreme, poročila — 22.15: Lahka glasba (radijski orkester).

Sreda, dne 12. maja. 12.00: Plošče — 12.45: Vreme, poročila — 13.00: Čas, obvestila — 13.15: Plošče po željah — 13.30: Reportaža o kronanju angl. kralja Jurija VI. (prenos iz Londona) — 14.00: Vreme, borza — 18.00: Naši hrošči (Peter Gilly) — 18.20: O počitniški zvezi — Ferialni savez — 18.40: Občine, skrbite za otroke (Vojko Jagodič) — 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30: Naša zunanja politika (Franjo Kuluncič) — 19.50: Šah — 20.00: Koncert. Sodelujeta Julij Betetto in radijski orkester — 22.00: Čas, vreme, poročila, spored — 22.15: Zabavo in za ples (Cimermanov trio).